

DROGI PANA I JEGO LUDU

rekolekcje weekendowe

z tyniecką ikebaną

część 4

O. Hieronim St. Kreis OSB

DROGI PANA I JEGO LUDU

rekolekcje weekendowe
z tyniecką ikebaną

część 4

TYNIEC

WYDAWNICTWO BENEDYKTYNÓW

Projekt okładki, rysunki, fotografie i opracowanie graficzne:

O. Hieronim St. Kreis OSB

Korekta: Grzegorz Hawryłeczko OSB

Superiorum permissu: Opactwo Benedyktynów

L.dz. 235/2017, Tyniec, dnia 16 października 2017 r.

† Szymon Hiżycki OSB, opat tyniecki

ISBN 978-83-7354-669-1

© TYNIEC

Wydawnictwo Benedyktynów

ul. Benedyktyńska 37

30-398 Kraków

tel. (012) 688-52-90; 688-52-95

tel./fax (012) 688-52-91

e-mail: wydawnictwo@benedyktyni.pl

zamowienia@tyniec.com.pl

www.tyniec.com.pl

od autora

Okres wiosenny, ze względu na ruchomość Wielkanocy, ma dość duże przesunięcia w kalendarzu liturgicznym. W części trzeciej udało się nam zasygnalizować – przed Wielkim Tygodniem – uroczystość Zwiastowania Pańskiego (25 marca), którą przesuwa czasem niedziela Wielkiego Postu albo *Triduum Paschalne*. Opuściliśmy uroczystość świętego Józefa, oblubieńca Maryi (19 marca).

Przesunięcia ciągną się czasem do czerwca i Niedziele Wielkanocne w pobliże własnych dat przesuwiają uroczystości (np. świętego Wojciecha, biskupa i męczennika, jednego z głównych Patronów Polski – 23 kwietnia) czy święta: świętego Marka Ewangelisty (25 kwietnia), Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny (31 maja).

Po uroczystości Zesłania Ducha Świętego blisko siebie występują uroczystości i święta, którymi otwieramy tę część naszych rozważań rekolekcyjnych, zaczynając od uroczystości Przenajświętszej Trójcy i kończąc na uroczystości świętych Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca).

Następnie wrócimy do całego bloku niedziel zwykłych (9–22 niedziela), aby zamknąć rozważania drugą klamrą uroczystości i święt od lipca do końca sierpnia. Taki plan uporządkowania materiału wydaje się najbardziej praktyczny.

Podobnie jak we wcześniejszych częściach, objętość materiału znacznie przekracza wąskie ramy czasowe, przeznaczone na weekendowe rekolekcje w Tyńcu.

Dzięki temu jednak można wybrać część tematów na czas konferencji, pozostałe zostawiając do osobistej lektury już po powrocie do domu.

Biorę pod uwagę także inną możliwość: przyjazd na rekolekcje do Tyńca 2–3 razy w roku, w terminach dogodnych, zgodnie z możliwościami finansowymi, natomiast pozostałe części stanowią inspirację do osobistego głębszego przygotowania do liturgii we własnej parafii, o to naprawdę chodzi.

Nie wyklucza to oczywiście przyjazdu na opuszczone części do Tyńca przy następnej edycji rekolekcji, i już po pierwszej konfrontacji z tematami, zatem z szansą na szersze i głębsze ujęcie podczas następnej lektury i modlitwy.

Nasze *shippo* (na okładce i na drugiej stronie) ma wypełnione pola w pasie pionowym, jak naczynie *zbierające wodę deszczu...*

Rys. obok:

kompozycja Ashida Ichiba (Szkola Seifu-Enshu);

por. AYAKO GRAEFE, *Das Ikebana-Buch von Geist und Schönheit des japanischen Blumensteckens*, Stuttgart 1982, s. 99.

PIĄTEK

Z całą pewnością Ashida Ichiba nie budował tej kompozycji po to, aby ukazać tajemnicę Trójcy Przenajświętszej.

W trzech naczyniach różnej wysokości ustawił trzy różne elementy (gałąź jałowca chińskiego, gałąź śliwy kwitnącej w styczniu – u nas taka śliwa nie występuje – i grupę liści aspidistry wyniosłej), tworząc z nich harmonijną całość, o niezwyklej dynamice linii i kaligraficznym pięknie. Wystarczy rzut oka, aby wciągnął nas ruch, wpisany w kompozycję. Na jakie czytanie kompozycja jest otwarta, to już odrębny temat.

Proszę (na rysunku obok) zauważyć trójkąt równoboczny, tworzony przez rozgałęzienia śliwy (podstawa i fragment lewego boku trójkąta), jałowca, dochodzącego niemal do szczytu najwyższego naczynia (fragment boku prawego), oraz punkt na liściu aspidistry, w którym boczny nerw spotyka się z dolną krawędzią cienia (wierzchołek). To jest centrum wiru.

Zwracam uwagę na dodatkowy fakt, który niesie upływ czasu. Uroczystość Trójcy Przenajświętszej wypada w przedziale maj–czerwiec i śliwa u nas już nie ma kwiatów, ma natomiast liście i zawiązki owoców.

Liście mogą zakłócać harmonijny bieg linii gałązek (liście można jednak dyskretnie zredukować tam, gdzie to konieczne), a zawiązki owoców upodabniają śliwę do pozostałych elementów, dodając tylko nieco inny odcień zieleni.

Śliwa traci, co prawda, dostojną i świeżą biel kwiatów, ale w miejsce kwiatów czas wnosi ich sens – owoce.

Niedziela po Zesłaniu Ducha Świętego
Trójcy Przenajświętszej – czytania:

Rok A

- I. *Bóg objawia się Mojżeszowi* (Wj 34,4b2–6.8–9)
Dn 3
- II. *Pozdrowienie w imię Trójcy Świętej*
(2 Kor 13,11–13)
- III. *Bóg posłał swego Syna na świat, aby świat
został zbawiony* (J 3,16–18)

Rok B

- I. *Bóg jest jeden* (Pwt 4,32–34.39–40)
Ps 33(32)
- II. *Otrzymaliśmy ducha przybrania za synów*
(Rz 8,14–17)
- III. *Chrzest w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego*
(Mt 28,16–20)

Rok C

- I. *Mądrość zrodzona przed stworzeniem świata*
(Prz 8,22–31)
Ps 8
- II. *Pokój z Bogiem* (Rz 5,1–5)
- III. *Wszystko, co ma Ojciec, jest moje*
(J 16,12–13)

1. rozważanie:

NIEDZIELA

PRZENAJSWIĘTSZEJ TRÓJCY

„Ojcowie Kościoła rozróżniają *Teologię* i *Ekonomię*, określając pierwszym pojęciem tajemnicę wewnętrznego życia Boga-Trójcy, a drugim wszystkie dzieła Boże, przez które On się objawia i udziela swego życia. Przez *Ekonomię* objawiła się nam *Teologia*; i na odwrót, *Teologia* wyjaśnia całą *Ekonomię*. Dzieła Boga objawiają, kim On jest w sobie samym; i na odwrót – tajemnica jego wewnętrznego Bytu oświeca rozumienie wszystkich Jego dzieł.

Analogicznie jest również między osobami ludzkimi. Osoba ukazuje się w swoim działaniu, a im lepiej znamy osobę, tym lepiej rozumiemy jej działanie” (KKK 236).

„Trójca jest tajemnicą wiary w sensie ścisłym, jedną z *ukrytych tajemnic Boga, które nie mogą być poznane, jeśli nie są objawione przez Boga*. Oczywiście, Bóg zostawił ślady swego trynitarnego bytu w swoim dziele stworzenia i w swoim Objawieniu w Starym Testamencie.

Wewnętrzność Jego Bytu jako Trójcy Świętej stanowi tajemnicę niedostępną dla samego rozumu, a nawet dla wiary Izraela przed wcieleniem Syna Bożego i posłaniem Ducha Świętego” (KKK 237).

Zaprawdę, godne to i sprawiedliwe, słuszne i zbawienne, * abyśmy zawsze i wszędzie Tobie składali dziękczynienie, * Panie, Ojcie święty, wszechmogący, wieczny Boże.

Ty z Jednorodzonym Synem Twoim i Duchem Świętym * jednym jesteś Bogiem, jednym jesteś Panem, nie przez jedność osoby, * lecz przez to, że Trójca ma jedną naturę. * W cokolwiek bowiem dzięki Twemu objawieniu * wierzymy o Twojej chwale, * to samo bez żadnej różnicy myślimy o Twoim Synu * i o Duchu Świętym. * Tak iż wyznając prawdziwe i wiekuiste Bóstwo * wielbimy odrębność Osób, * jedność w istocie i równość w majestacie (Prefacja o Najświętszej Trójcy).

Prefacja wskazuje istotę tajemnicy Trójcy: jedność Bożej natury (stąd *jedna chwała, jedna istota i równość w majestacie – jedno prawdziwe i wiekuiste Bóstwo*) i odrębność Osób (różnią się między sobą relacjami pochodzenia: Ojciec jest Tym, który *rodzi Syna*; Syn Tym, który *jest rodzony*; Duch Święty Tym, który *pochodzi*). *Jedność Boska jest trynitarna* (por. KKK 253,254).

Boże, Ojcie, Ty zesłałeś na świat swojego Syna, Słowo Prawdy, i Ducha Uświęciciela, aby objawić ludziom Tajemnicę Bożego życia; + spraw, abyśmy wyznając prawdziwą wiarę, uznawali wieczną chwałę Trójcy * i uwielbiali jedność osób Bożych w potęgze ich działania (Kolekta).

„Cała ekonomia Boża jest wspólnym dziełem trzech Osób Bożych. Podobnie bowiem, jak Trójca ma jedną i tę samą naturę, tak ma również jedno i to samo działanie. *Ojciec, Syn i Duch Święty nie są trzema zasadami stworzeń, ale jedną zasadą.* Każda jednak Osoba Boża wypełnia wspólne dzieło według swojej osobowej właściwości. W ten sposób Kościół, powołując się na Nowy Testament, wyznaje: *Jeden jest Bóg i Ojciec, od którego wszystko pochodzi; jeden Pan Jezus Chrystus, dla którego jest wszystko; jeden Duch Święty, w którym jest wszystko.* Właściwości Osób Boskich objawiają się przede wszystkim w Boskich posłaniach wcielenia Syna i daru Ducha Świętego” (KKK 258).

„Cała ekonomia Boża, dzieło zarazem wspólne i osobowe, pozwala poznać właściwości Osób Bożych oraz ich jedną naturę. Także całe życie chrześcijańskie jest komunią z każdą z osób Bożych, bez jakiegokolwiek ich rozdzielania. Kto oddaje chwałę Ojcu, czyni to przez Syna w Duchu Świętym, kto idzie za Chrystusem, czyni to, ponieważ *Ojciec go pociąga* – por. J 6,44, a *Duch porusza* – por. Rz 8,14” (KKK 259).

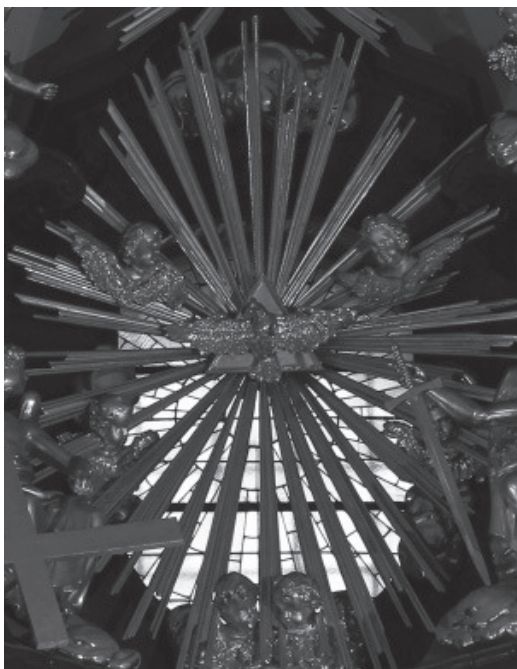
„Celem ostatecznym całej ekonomii Bożej jest wejście stworzeń do doskonałej jedności Trójcy Świętej. Ale już teraz jesteśmy wezwani, by być mieszkaniem Najświętszej Trójcy: *Jeśli Mnie kto miłuje, będzie zachowywał moją naukę, a Ojciec mój umiłuje go i przyjdziemy do niego, i będziemy u niego przebywać* – J 14,23” (KKK 260).

Znanym symbolem *Bożej Opatrzności* jest trójkąt równoboczny z okiem w centrum. W *glorii* barokowego ołtarza głównego w Tyńcu (zdjęcie na sąsiedniej stronie) w centrum takiego trójkąta jest gołębica w locie (symbol Ducha Świętego).

Na obrazie Serca Pana Jezusa postać Jezusa jest wpisana w koło-aureolę. Postać Jezusa w kole została potraktowana jako *tęczówka* i *źrenica oka Ojca*.

Otoczenie w pobliżu obrazu dyskretnie zaznaczyło kształt oka (zielona gałąź po lewej stronie obrazu u góry, gałąź bez liści pod obrazem i gałęzie po prawej stronie obrazu przy świecach), resztę zrobiły cienie i rozjaśnienia marmuru ołtarza.

Rośliny przed obrazem i rozciągnięte na gzymsy poza mensą, wyznaczyły podstawę trójkąta, którego wierzchołek wchodzi wysoko w obraz ołtarzowy, wskazując Trójcę u góry obrazu, ponad postaciami świętych Apostołów Piotra i Pawła, patronów opactwa i parafii.

Ojciec posłał swego Syna, aby *świat zbawił* i *przygar-
nęł potomstwo Abrahamowe*.

Dlatego musiał się upodobnić pod każdym względem do braci, aby stał się miłosiernym i wiernym arcykapłanem w tym, co się odnosi do Boga – dla przebłagania za grzech ludu. Przez to bowiem, co sam wycierpiał poddany próbie, może przyjść z pomocą tym, którzy jej podlegają (Hbr 2,17–18).

Cała Trójca przedstawiona jest symbolicznie na szczycie kompozycji przy krzyżu ołtarzowym. Na krzyżu rozpięty jest Syn. Chrystus przez całkowite oddanie samego siebie w ofierze *przyciąga* Ojca i Ducha Świętego.

Ojca symbolizuje gałąź kosodrzewiny po lewej stronie krzyża. Kosodrzewina jest rozgałęziona. Jedno jej ramię ogarnia krzyż od tyłu, drugie z boku, przy lewym ramieniu belki poprzecznej. Wierzchołek trójkąta jest blisko podstawy krzyża. Ojciec *pochyla się* nad Synem.

Od przodu w stronę krzyża *leci gołębica* (gałązki dwubarwnego ligustru). Lewe *skrzydło gołębicy* spotyka się z wierzchołkiem trójkąta kosodrzewiny. Prawe skrzydło, rozciągnięte w prawo, równoważy optyczny ciężar kosodrzewiny.

Ojciec i Duch Święty są zjednoczeni z Synem w Jego *miłości do końca*.

Kompozycja schodzi do samej podstawy statywu, który trzyma krzyż, ukazując jako *owoc Krzyża-Drzewa Życia – nowe stworzenie* (następna strona).

Naczynia stojące na podstawie statywu pozostały odsłonięte celowo. Obrazują ludzi, w których Bóg wlewa obficie swoją łaskę.

Kompozycja na balustradzie po prawej stronie krzyża (s. 19) podkreśla rozprzestrzenianie się życia od źródła, którym jest Krzyż Chrystusa.

Czwartek po Trójcy Przenajświętszej
Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa – czytania:

Rok A

I. *W czasie wędrówki...* (Pwt 8,2–3.14b–16a)

Ps 147

II. *Eucharystia jednoczy przyjmujących ją*

(1 Kor 10,16–17)

III. *Ciało moje jest prawdziwym pokarmem...*

(J 6,51–58)

Rok B

I. *Zawarcie przymierza przez krew* (Wj 24,3–8)

Ps 115

II. *Krew Chrystusa oczyszcza nasze sumienia*

(Hbr 9,11–15)

III. *Ustanowienie ofiary Nowego Przymierza*

(Mk 14,12–16.22–28)

Rok C

I. *Ofiara Melchizedeka* (Rdz 14,18–20)

Ps 110(109)

II. *Eucharystia jest pamiątką śmierci Chrystusa*

(1 Kor 11,23–26)

III. *Rozmnożenie chleba*

(Łk 9,11b–17)